

**Szkolne procedury
postępowania
w sytuacjach
kryzysowych**

SPIS TREŚCI

- I. Zasady ogólne
- II. Podstawy prawne
- III. Nierealizowanie obowiązku szkolnego
- IV. Agresja i przemoc rówieśnicza
- V. Rażąco naruszenie dyscypliny na zajęciach lekcyjnych
- VI. Łamanie prawa przez ucznia w stosunku do nauczyciela
- VII. Palenie papierosów
- VIII. Alkohol, narkotyki i dopalacze
- IX. Demoralizacja
- X. Czyny karalne na terenie szkoły
- XI. Zniszczenie lub zawłaszczenie mienia szkolnego i prywatnego
- XII. Osoba obca na terenie szkoły
- XIII. Samowolne opuszczanie zajęć lub szkoły przez ucznia
- XIV. Monitoring zasady wykorzystania dla realizacji misji wychowawczej szkoły
- XV. Procedura postępowania w przypadku, samookaleczenia, prób samobójczych lub samobójstwa ucznia
- XVI. Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków pedofilii w szkole
- XVII. Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia
- XVIII. Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków prostytucji w szkole lub wśród uczniów
- XIX. Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia przypadków niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole
- XX. Procedura postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika (terrorysty) do szkoły
 - W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą
 - W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję
- XXI. Procedura postępowania na wypadek otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego
- XXII. Procedura postępowania na wypadek stwierdzenia podejrzanego pakunku
- XXIII. Procedura postępowania na wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły
 - Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się.
 - Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/ biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań.
- XXIV. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego

I. Zasady ogólne: Postępowanie w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa z udziałem ucznia powinno być prowadzone w możliwie w najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących. Osobą odpowiedzialną na terenie szkoły za respektowanie praw ucznia jest dyrektor szkoły. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest wychowawca. Uczniowie wykraczający poza normy prawne i zasady zachowania akceptowane w szkole ponoszą sankcje przewidziane w Statucie Szkoły. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji. Nauczyciel dokumentuje zaistniałe zdarzenia na terenie szkoły, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

II. Podstawy prawne stosowanych procedur:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 r. nr 35 poz. 228 z późniejszymi zmianami – tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. nr 11 poz. 109) oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35 poz. 230 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003 r. Nr 34 poz. 1998);
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. nr 30 poz. 179 z późniejszymi zmianami);
- Zarządzenie nr 590/03 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003r. w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. nr 67 poz. 329 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. nr 26 poz. 226);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

III. Nierealizowanie obowiązku szkolnego

Szkoła posiada system kontroli frekwencji uczniów– elektroniczny dziennik. W przypadku stwierdzenia nieobecności nieusprawiedliwionej, wychowawca klasy ma obowiązek podjąć następujące działania:

- a) sprawdzić sytuację ucznia (zbadać przyczynę nieobecności) poprzez kontakt telefoniczny, korespondencyjny oraz wysłanie wiadomości w systemie e-dziennika do rodziców /prawnych opiekunów ucznia,
- b) w sytuacji braku kontaktu z rodzicami / prawnymi opiekunami ucznia bądź braku skuteczności interwencji (co najmniej dwie próby), wychowawca klasy ma obowiązek podjąć dalsze kroki, tj.: kontakt z Dyrektorem Szkoły, zaś Dyrektor Szkoły: wizyta w domu ucznia; - kontakt z dzielnicowym, funkcjonariuszami Straży Miejskiej lub inną instytucją wspierającą opiekę i rozwój dziecka w celu interwencji; W przypadku stwierdzenia nieobecności nieusprawiedliwionej

przekraczającej 50% zajęć lekcyjnych w danym miesiącu, Dyrektor Szkoły wysyła: „Upomnienie” dotyczące nierealizowania obowiązku szkolnego do rodziców/ opiekunów prawnych ucznia; Jeśli po upływie 7 dni od otrzymania „Upomnienia” przez rodziców/ opiekunów prawnych, uczeń nadal nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor dostarcza do Urzędu Miasta i Gminy „Wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego”; Na wniosek Dyrektora Szkoły, Burmistrz wszczyna postępowanie egzekucyjne, które skutkować może karą pieniężną w wysokości do 5 000 zł; Równocześnie, zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach nieletnich, szkoła może wystąpić do Sądu Rejonowego z prośbą o wydanie postanowienia w sprawie ucznia nierealizującego obowiązku szkolnego.

IV. Agresja i przemoc rówieśnicza

Sytuacje, w których należy podjąć postępowanie, dotyczą:

- naruszenia nietykalności fizycznej innych osób (z wyjątkiem czynów karalnych ściganych z urzędu, wobec których zastosowanie mają procedury zawarte w §8),
- naruszenia godności osobistej innych osób (wulgaryzmy, przemoc psychiczna). Każdy członek społeczności szkolnej (uczeń, nauczyciel, pracownik niepedagogiczny, rodzic) ma obowiązek zareagować na sytuacje agresji i przemocy na terenie szkoły poprzez:

- uczeń – poinformowanie o zajściu osoby dorosłej;
 - pracownik szkoły – zdecydowane przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary,
 - rodzic – zgłoszenie faktu agresji i przemocy wychowawcy, dyrektorowi lub nauczycielowi.
- Wychowawca we współpracy z Dyrektorem Szkoły przeprowadza rozmowę wyjaśniającą – identyfikuje ofiarę, agresora i świadków zdarzenia oraz podejmuje interwencję profilaktyczno-wychowawczą wobec agresora.

Ofiara zajścia zostaje objęta szczególną uwagą oraz, w razie potrzeby, opieką psychologiczno-pedagogiczną. W zależności od nasilenia problemu, uczeń będący agresorem może za zgodą rodziców zostać zobowiązany do udziału w indywidualnych zajęciach z wychowawcą. Uczeń wraz z rodzicami może też zostać skierowany do innej placówki świadczącej pomoc psychologiczno – pedagogiczną. W razie powtarzających się lub szczególnie niebezpiecznych zachowań agresywnych na terenie szkoły, wobec ucznia podejmowane są następujące kroki (w zależności od nasilenia problemu):

- rozmowa interwencyjna z wychowawcą;
- rozmowa dyscyplinująca z udziałem Dyrektora Szkoły;
- spisanie kontraktu z udziałem rodziców/ opiekunów prawnych, wychowawcy oraz Dyrektora, w którym uczeń zobowiązuje się do przestrzegania ustalonych reguł, naprawienia wyrządzonej szkody oraz do poniesienia konsekwencji w razie złamania zasad kontraktu. W razie braku efektu powyższych działań szkoła może zwrócić się do Sądu Rejonowego o wydanie postanowienia w sprawie ucznia.

V. Rażące naruszenie dyscypliny na zajęciach lekcyjnych

Jeżeli uczeń w rażący sposób narusza dyscyplinę podczas zajęć lekcyjnych, tzn. znacząco utrudnia lub uniemożliwia prowadzenie zajęć, nauczyciel może wezwać (za pośrednictwem innego ucznia) nauczyciela biblioteki lub inną dyspozycyjną w danym momencie osobę. Jeżeli interwencja nie przyniesie pożądanego skutku, nauczyciel może podjąć decyzję o konieczności odosobnienia ucznia w celu zapewnienia klasie odpowiednich warunków do nauki. Odosobnienie następuje przez przejście do świetlicy, biblioteki i wykonywanie tam zadania zleconego przez nauczyciela, dotyczącego tematu lekcji. Warunkiem uzyskania obecności na zajęciach edukacyjnych, z których uczeń został odizolowany, jest zaliczenie zadanego materiału. Nauczyciel na kolejnej lekcji może

sprawdzić fakt wykonania zadania poprzez kontrolę zeszytu lub krótką kartkówkę. Wykonanie zadania lub kartkówka mogą podlegać ocenie.

VI. Łamanie prawa przez ucznia w stosunku do nauczyciela

Nauczyciel korzysta w związku z pełnieniem obowiązków służbowych z prawa do ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy państwowych (Karta Nauczyciela art.63). Łamanie prawa w stosunku do nauczyciela obejmuje takie zachowania, jak: słowne groźby, zwerbalizowane lub w postaci sms-ów, zniesławienie wulgaryzmami, zastraszanie, szantaż, naruszanie nietykalności cielesnej, okradanie, niszczenie mienia prywatnego. Organ prowadzący oraz Dyrektor są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone. Uczeń ponosi odpowiedzialność za łamanie prawa w stosunku do nauczyciela według stosownych przepisów prawa.

VII. Palenie papierosów

Osoba, która zauważy, że uczeń pali papierosy (w szkole lub jej obrębie), zgłasza ten fakt wychowawcy klasy. Wychowawca przeprowadza z uczniem rozmowę profilaktyczną, informując o negatywnych skutkach palenia papierosów, zobowiązując ucznia do zaniechania negatywnego postępowania. Wychowawca klasy informuje rodziców/ opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji. Jeśli sytuacja się powtarza, wychowawca informuje Punkt Konsultacji z PPP, który wzywa ucznia na rozmowę wychowawczą. Każdorazowo w sytuacji palenia papierosów uczeń otrzymuje negatywną uwagę. Notoryczne łamanie porządku szkolnego poprzez palenie papierosów może zostać zgłoszone do Sądu Rejonowego. Jeśli uczeń przejawia również inne zachowania świadczące o demoralizacji, wszczynana zostaje odpowiednia procedura.

VIII. Alkohol, narkotyki i dopalacze

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji powinien podjąć następujące kroki:

- Zawiadamia o tym fakcie Dyrektora Szkoły, który wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
- Osoba wyznaczona przez Dyrektora odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- Dyrektor Szkoły lub osoba przez niego wyznaczona powiadamia rodziców/opiekunów prawnych, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły.
- Dyrektor Szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, Policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz Sąd Rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

- Po powrocie ucznia do szkoły, Dyrektor wraz z wychowawcą przeprowadzają z uczniem rozmowę dyscyplinującą. Uczeń otrzymuje negatywną uwagę z zachowania.
- Jeśli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji na terenie szkoły, Dyrektor Szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym Policji (specjalisty ds. nieletnich) lub Sądu Rodzinnego.

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki, powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, Dyrektor itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.
- O swoich podejrzeniach powiadamia Dyrektora Szkoły, który informuje rodziców/opiekunów prawnych ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
- W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczek, Dyrektor Szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
- Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel/ Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki, powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
- Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Szkoły, który wzywa Policję.
- Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IX. Demoralizacja

Demoralizacja – zgodnie z art.4 § 1 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich – naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18-tu lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- Wychowawca informuje o fakcie Dyrektora Szkoły.
- Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku

interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

- Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, Dyrektor Szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję.
- Podobnie, w sytuacji, gdy szkoła wykorzystowała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z Dyrektorem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, Dyrektor Szkoły powiadamia Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

X. Czyny karalne na terenie szkoły

Przez „czyn karalny” rozumie się czyn zabroniony przez ustawę jako:

- a) przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo
- b) wykroczenie określone w art. 51, 62, 69, 74, 76, 85, 87, 119, 122, 124, 133 lub 143 Kodeksu wykroczeń. Do czynów karalnych ściganych z urzędu należą m.in.: bójki (co najmniej dwóch uczestników na dwóch), pobicia (dwóch, trzech lub więcej na jednego), wymuszenia pieniędzy z użyciem przemocy (rozbój), kradzież, uszkodzenie ciała (agresja fizyczna) - jeżeli lekarz sądowy oceni niezdolność powyżej 7 dni, do 7 dni przestępstwo jest ścigane na wniosek rodziców (prawnych opiekunów).

Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
- Niezwłoczne powiadomienie Dyrektora Szkoły.
- Powiadomienie rodziców ucznia.
- Niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia środków przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- Niezwłoczne powiadomienie Dyrektora Szkoły.
- Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) Dyrektorowi Szkoły pod opiekę.
- Powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy.
- Niezwłoczne powiadomienie Policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
- Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

XI. Zniszczenie lub zawłaszczenie mienia szkolnego i prywatnego

W przypadku zgłoszenia zniszczenia lub zawłaszczenia sprawą zajmuje się pracownik pedagogiczny, któremu zniszczenie lub zawłaszczenie zgłoszono. O fakcie zniszczenia lub zawłaszczenia bezzwłocznie powiadamiany jest Dyrektor szkoły. Dyrektor Szkoły lub wyznaczona przez niego osoba podejmuje czynności mające na celu ustalenie sprawcy zniszczenia lub zawłaszczenia oraz powiadamia o swoich działaniach rodziców ucznia podejrzanego o dokonanie zniszczenia lub zawłaszczenia oraz w przypadku zniszczenia lub zawłaszczenia mienia prywatnego, rodzice ucznia

poszkodowanego. Rodzice ucznia zobowiązani są pokryć koszty zakupu lub naprawy zniszczonego lub zawłaszczonego mienia szkolnego. Rodzice ucznia poszkodowanego mają prawo wystąpić do rodziców sprawcy o pokrycie kosztów zakupu lub naprawy mienia prywatnego. W przypadku, gdy wartość zniszczonego lub zawłaszczonego mienia przekracza kwotę zgodną z aktualnym stanem prawnym, sprawa obligatoryjnie jest zgłaszana Policji.

XII. Osoba obca na terenie szkoły

Każdy, kto nie jest obecnie uczniem lub pracownikiem szkoły, traktowany jest jako osoba obca. Wszyscy pracownicy szkoły powinni zwracać uwagę na osoby obce przebywające na terenie szkoły – zapytać o cel pobytu oraz skierować do gabinetu Dyrektora Szkoły lub w razie możliwości pomóc w rozwiązaniu problemu. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję co do zasadności pobytu osoby obcej na terenie szkoły. Na tej podstawie ma prawo zabronić wstępu do szkoły.

W razie notorycznego łamania norm i zasad obowiązujących w szkole, wobec ucznia mogą zostać podjęte następujące działania (jeżeli nie zostały ujęte w powyższych procedurach)

- rozmowa interwencyjna z wychowawcą,
- rozmowa jw. z udziałem rodziców/ opiekunów prawnych,
- rozmowa dyscyplinująca z udziałem Dyrektora Szkoły,
- spisanie kontraktu z udziałem rodziców/opiekunów prawnych, wychowawcy oraz Dyrektora, w którym uczeń zobowiązuje się do przestrzegania ustalonych reguł, naprawienia wyrządzonej szkody oraz do poniesienia konsekwencji w razie złamania zasad kontraktu,
- skierowanie sprawy do Sądu Rejonowego.

XIII. Samowolne opuszczanie zajęć lub szkoły przez ucznia

W przypadku, gdy uczeń samowolnie opuszcza lekcję, nauczyciel prowadzący zajęcia po stwierdzeniu nieobecności niezwłocznie powiadamia Dyrektora Szkoły, jego zastępcę lub wychowawcę. Ww. osoby starają się ustalić miejsce pobytu ucznia w czasie nieobecności na zajęciach. Jeżeli uczeń nie przebywa na terenie szkoły, nauczyciel, wychowawca lub Dyrektor natychmiast powiadamia rodziców/ prawnych opiekunów o zdarzeniu. Po wyczerpaniu wszystkich możliwości- kontaktu z rodzicami i ustalenia miejsca pobytu ucznia, zawiadamia Policję. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/ prawnych opiekunów ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania samowolnego opuszczania zajęć, rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania. Sporządza notatkę ze spotkania.

XIV. Monitoring- zasady wykorzystania dla realizacji misji wychowawczej szkoły

Rejestrator monitoringu umieszczony jest w sekretariacie szkoły. Wyklucza to dostęp osobom nieupoważnionym. Zapisy monitoringu nie są upubliczniane. Osobą upoważnioną do odczytywania zapisów monitoringu jest Dyrektor. W wyjątkowych sytuacjach zapis może być udostępniony rodzicom, ale tylko w przypadku, gdy zdarzenie dotyczy ich dziecka. Zapisy monitoringu dokonywane są w celu zapewnienia bezpieczeństwa. W momencie zgłoszenia negatywnego zjawiska przez uczniów, pracowników szkoły lub rodziców, podejmowane są następujące działania:

- ustalenie miejsca, czasu oraz uczestników zdarzenia;
- odczytanie zapisu (materiału dowodowego) na rejestratorze przez Dyrektora Szkoły w obecności

nauczyciela lub wychowawcy klasy;

- wyjaśnienie zdarzenia;
- w uzasadnionych przypadkach wzywani są rodzice;
- w sytuacjach ewidentnego wykroczenia poza margines prawa szkoły zwraca się o pomoc do Policji;
- w korzystaniu z monitoringu przestrzegana jest Konwencja Praw Dziecka oraz Ustawa o ochronie danych osobowych.

XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SAMOOKALECZENIA, PRÓB SAMOBÓJCZYCH LUB SAMOBÓJSTWA UCZNIA

Każdy pracownik szkoły (pedagogiczny i niepedagogiczny) ma obowiązek zareagowania na wszelkie sygnały o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia, na niepokojące zachowania uczniów mogące wskazywać na zamiary samookaleczenia, samobójcze. W przypadku zaobserwowania lub posiadania informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samookaleczenia, samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym Dyrektora Szkoły.

Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych

1. Do zachowań, które powinny zaniepokoić pracowników szkoły, gdyż mogą wskazywać na zamiary samookaleczenia, samobójstwa należą:

- 1) mówienie wprost lub pośrednio o samookaleczeniu, samobójstwie,
- 2) pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
- 3) przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania,
- 4) mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku wyjścia z sytuacji,
- 5) okaleczanie się, autoagresja,
- 6) długotrwały stan smutku, przygnębienia,
- 7) pozbywanie się osobistych i ważnych dla ucznia przedmiotów,
- 8) izolowanie się, zamykanie się w sobie,
- 9) rezygnacja z zajęć, w które dotychczas był zaangażowany.

2. Każdy, kto zauważy niepokojące sygnały, zobowiązany jest zgłosić swoje obserwacje wychowawcy ucznia.

3. Po odebraniu zgłoszenia wychowawca ucznia wraz z dyrektorem szkoły oraz psychologiem/pedagogiem z Punktu Konsultacyjnego Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chmielniku dokonują diagnozy zgłoszenia oraz sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.

4. Kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyny niepokojących zmian w zachowaniu ucznia.

5. Wraz z rodzicami ustalane są zasady postępowania wobec ucznia: sposób i zakres kontaktów z rodzicami, a także pomoc psychoterapeutyczna na terenie szkoły lub poza nią.

Postępowanie w przypadku posiadania informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

1. Pracownik, który otrzymał informację o zamiarze popełnienia samobójstwa przez ucznia, stara się natychmiast odnaleźć ucznia i powiadomić o sytuacji jego wychowawcę.

2. Po odnalezieniu ucznia nie pozostawiają ucznia samego, lecz próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce.

3. Informują o zaistniałej sytuacji Dyrektora Szkoły.

4. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia informują o zaistniałej sytuacji rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
5. Przekazują dziecko pod opiekę rodziców/prawnych opiekunów, a jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiednim instytucjom.
6. Uczeń powinien natychmiast zostać objęty indywidualną opieką psychologiczną i psychoterapeutyczną.
7. Jeśli uznają, że zachodzi taka potrzeba, wskazują rodzicom konieczność skontaktowania się z psychiatrą.

Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej na terenie szkoły

1. Pracownik, po otrzymaniu informacji o próbie samobójczej ucznia, stara się natychmiast go odnaleźć.
2. Po odnalezieniu ucznia ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia, nie pozostawia ucznia samego.
3. Usuwa przedmioty umożliwiające ponowienie próby.
4. Stara się dyskretnie przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
5. Jeśli zachodzi taka potrzeba, udziela pierwszej pomocy przedmedycznej.
6. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, wzywa pielęgniarkę szkolną lub Pogotowie Ratunkowe, Policję. Jeśli to możliwe, powinien zadbać, aby interwencja służb przebiegła dyskretnie.
7. Kiedy pojawi się taka możliwość, powiadamia lub zleca powiadomienie o zdarzeniu Dyrektora Szkoły.
8. Dyrektor Szkoły niezwłocznie zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
9. O próbie samobójczej Dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy służbowej, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
10. Wychowawca klasy planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), które ma na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, a także atmosfery życzliwości i wsparcia. Ponadto przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej poza terenem szkoły

1. Jeśli próba samobójcza ma miejsce poza szkołą, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, Dyrektor Szkoły lub wychowawca przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
2. O próbie samobójczej Dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy służbowej, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli
3. Wychowawca klasy planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), które ma na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, a także atmosfery życzliwości i wsparcia. Ponadto przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia

1. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa Dyrektor Szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.
2. Wychowawca klasy udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.

Postępowanie w sytuacji, w której uczeń dokonuje samookaleczenia

1. Należy uniemożliwić uczniowi kontynuowanie czynności samookaleczenia poprzez zastosowanie stanowczej perswazji z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
2. W razie potrzeby poprosić osobę dorosłą (nauczyciela/ innego pracownika szkoły) lub ucznia o udanie się do sekretariatu celem poinformowania Dyrektora Szkoły i wezwania Pogotowia Ratunkowego.
3. Jeżeli wydarzenie miało miejsce podczas zajęć lekcyjnych, zapewnić opiekę pozostałym uczniom z pomocą innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
4. Niezwłocznie poinformować o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Szkoły, wychowawcę klasy, do której chodzi uczeń dokonujący samookaleczenia.
5. Wychowawca wzywa rodziców/ prawnych opiekunów ucznia, informuje o zdarzeniu i zobowiązuje do konsultacji psychiatrycznej ich dziecka. Przekazuje ucznia pod opiekę rodziców.
6. Wychowawca informuje rodziców o możliwości wsparcia psychologicznego na terenie szkoły.

Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń ma ślady świadczące o samookaleczeniu się

1. Wychowawca diagnozuje sytuację z pomocą pielęgniarki szkolnej, która dokonuje oględzin ciała oraz w razie potrzeby opatruje ślady samookaleczenia.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem oraz powiadamia rodziców o zaistniałej sytuacji i prosi o niezwłoczne przybycie do szkoły.
3. Wychowawca przekazuje ucznia pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) i zobowiązuje ich do konsultacji psychiatrycznej ich dziecka.
4. Wychowawca informuje rodziców o możliwości wsparcia psychologicznego na terenie szkoły.
5. O zdarzeniu należy poinformować Dyrektora Szkoły.

XVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PEDOFILII W SZKOLE

Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie tego zjawiska.

1. Po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić Dyrektora Szkoły.
2. W przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji.
3. Dyrektor Szkoły winien przekazać pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu.
4. Wychowawcy klas winni podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie.
5. W przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz Policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania.
6. Wychowawca przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia).
7. Dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
8. Wychowawca winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
9. Dyrektor Szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustali działania

z udziałem psychologa lub pedagoga z Punktu Konsultacyjnego PPP w Chmielniku w celu zapewnienia opieki na uczennicą/uczniem.

XVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII W SZKOLE PRZEZ UCZNIĄ

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić Dyrektora Szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor Szkoły winien przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy winien podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
5. Dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.
6. Wychowawca winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
- 7.

XVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PROSTYTUCJI W SZKOLE LUB WŚRÓD UCZNIÓW

1. W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności mogących mieć znamiona prostytucji, nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powinien powiadomić o zaistniałym wydarzeniu Dyrektora Szkoły.
2. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy, który powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
3. W przypadku stwierdzenia przez pracownika/nauczyciela, że uczeń/uczennica świadomie lub nie, dopuszczał się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się, powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
4. Wychowawca winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
5. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, Dyrektor Szkoły winien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję.
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem z Punktu Konsultacyjnego PPP w Chmielniku), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, Dyrektor Szkoły winien powiadomić Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 Kodeksu Karnego, Dyrektor Szkoły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym Prokuratora lub Policję.

8. Dyrektor Szkoły winien powiadomić Policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

9. Wychowawca klasy winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

10. Dyrektor Szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala konieczność podjęcia działań z udziałem psychologa dziecięcego w celu zapewnienia opieki nad uczniem/uczennicą, którzy świadomie lub nie dopuszczali się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się.

XIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH UCZNIÓW W SZKOLE

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powinien powiadomić wychowawcę klasy o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.

2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.

3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.

4. Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim.

5. Wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.

6. W sytuacji kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierządu), Dyrektor Szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję.

7. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), wychowawca w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Wychowawca całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

8. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 Kodeksu Karnego, Dyrektor Szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym Prokuratora lub Policję.

XX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WTARGNIĘCIE NAPASTNIKA (TERRORYSTY) DO SZKOŁY

- Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (zabarykaduj się) - szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia

- i zabicie kolejnych osób.
- Wycisz i uspokój uczniów - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę.
 - Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy - należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji.
 - Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony - niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia.
 - Poinformuj Policję wysyłając informację tekstową- SMS- o zaistniałej sytuacji- w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji Policji.
 - Zastłoń okno, zgaś światło - należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego.
 - Nie przemieszczaj się - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników.
 - Stań poniżej linii okien, zejźdź ze światła drzwi - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników.
 - Zejźdź z linii strzału, połóż się na podłodze - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz.
 - Jeżeli padną strzały, nie krzycz - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma.
 - Nie otwieraj nikomu drzwi- interweniujące oddziały Policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi.
 - W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia - w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia.

W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą

1. Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników.
2. Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon - wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej.
3. Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu.
4. Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji.
5. Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika - odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji.
6. Nie zwracaj na siebie uwagi - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu.

7. Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców.
8. Nie oszukuj terrorysty - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane.
9. Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu - zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców.
10. Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty.
11. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana.
12. Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się zjeść posiłek.

W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez Policję

1. Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów - możesz zostać uznany za terrorystę - Policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar.
2. Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi - próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji.
3. Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy – taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników.
4. Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom – postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników.
5. Nie trzymaj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących - tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego.
6. Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami - wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową.
7. Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy - Policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców.
8. Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona - w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtopić w tłum i uciec z miejsca ataku.
9. Po wydaniu polecenia wyjścia - opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku - w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne.
10. Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru - najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

XXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK OTRZYMANIA INFORMACJI O PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO

1. Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, zapamiętaj jak największą ilość szczegółów.

2. Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje.
3. Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury.
4. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji.
5. Nie używaj telefonu komórkowego.
6. Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia.
7. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.
8. W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.
9. Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu.

XXII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK STWIERDZENIA PODEJRZANEGO PAKUNKU

1. Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku.
2. Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku.
3. Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala).
4. Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury.
5. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji.
6. Nie używaj telefonu komórkowego.
7. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.
8. W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.
9. Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu.

XXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK SKAŻENIA CHEMICZNEGO LUB BIOLOGICZNEGO SZKOŁY

Sytuacja, gdy nastąpiło skażenie szkoły (szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną - np. telefon o zamiarze ataku). Należy wówczas:

1. Zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.
2. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - Policję, Straż Pożarną, Pogotowie Ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku
3. W budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
4. W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.
5. Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.
6. Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.
7. Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.

8. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się.

Należy wówczas:

1. Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem.
2. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.
3. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.
4. Powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - Dyrektora, osobę upoważnioną przez Dyrektora.
5. Zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru – rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia.
6. Rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń.
7. Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby - Policja, Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.
8. Jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka.
9. Po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń.
10. W obiekcie - budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.
11. Sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
12. W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń – częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.
13. Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.
14. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/ biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań.

Należy wtedy:

1. Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.
2. Powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe - Dyrektora, osobę upoważnioną przez Dyrektora.
3. Przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się.

4. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.
5. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanego substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.
6. Ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły
7. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - Policję, Straż Pożarną, Pogotowie Ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.
8. W szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.
9. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

XXIV. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole jest jednym z głównych zadań placówki oświatowej. Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia w szkole konkretnych działań interwencyjnych. Aby było to skuteczne, konieczne jest zadbanie o następujące sprawy:

- przeprowadzenie rozmów i spotkań z całą społecznością szkolną (uczniami, nauczycielami i rodzicami oraz innymi pracownikami szkoły) na temat zasad korzystania i zagrożeń płynących z użytkowania różnorodnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych;
- opracowanie procedur reagowania na cyberprzemoc, dostosowanych do realiów szkoły;
- podejmowanie reakcji i działań w wypadku każdorazowego ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy.

Procedury reagowania na cyberprzemoc w szkole muszą dotyczyć zachowań i działań wobec:

- ofiary;
- sprawcy;
- świadka.

Ustalenie okoliczności zdarzenia

W Szkole Podstawowej w Obicach zgłaszanie wypadków cyberprzemocy odbywa się według następującej zasady:

- uczeń- ofiara lub świadek cyberprzemocy informuje wychowawcę klasy lub w wypadku jego nieobecności Dyrektora Szkoły o wystąpieniu takiego zjawiska;
- wychowawca klasy i Dyrektor Szkoły powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie;
- do szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu. Nie wolno konfrontować sprawcy z ofiarą!
- ważną jest w zabezpieczeniu dowodów rolę szkolnego lidera ds. cyberprzemocy, który pomoże w ustaleniu sprawcy.

Zabezpieczenie dowodów

Wszystkie dowody powinny być zarejestrowane, zapisane. Trzeba zanotować, kiedy je otrzymano, ich treść, adres e-mail, numer telefonu, adres strony internetowej, na której pojawiły się szkodliwe treści.

Sposoby rejestracji dowodów cyberprzemocy

- telefon komórkowy (nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno te tekstowe jak też zdjęcia, nagrania z dyktafonu czy filmy);
- komunikatory (w niektórych serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować);
- strona www (można zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza CTRL i Print Screen, a następnie wykonać operację Wklej w dokumencie Word lub Paint);
- e-mail (trzeba zapisać wiadomość i to nie tylko treść, ale całą wiadomość, ponieważ może to pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości).

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, wychowawca klas powinien podjąć dalsze działania:

1. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem- sprawcą o jego zachowaniu:

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i próbowanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- sprawca powinien dostać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
- należy z uczniem omówić skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach, jakie zostaną wobec niego zastosowane;
- sprawca powinien zostać zobowiązany do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci;
- ważne jest znalezienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;
- jeżeli jest kilku sprawców, należy rozmawiać z każdym osobno;
- nie konfrontować sprawcy z ofiarą.

2. Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- rodzice sprawcy powinni być powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami i decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
- należy pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady;
- warto opracować projekt kontraktu dla dziecka określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawicieli szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania wymagań i terminów realizacji zadań zawartych w umowie.

3. Objęcie sprawcy pomocą psychologiczno- pedagogiczną:

- praca z uczniem powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu zachowania, w zmianie postępowania i postawy ucznia;
- pomoc ta może być udzielona przez wychowawcę klasowego lub Punkt Konsultacyjny z Powiatowej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Chmielniku;

- w szczególnym przypadku może być konieczność skierowania na dalsze badania specjalistyczne i terapię,

Środki dyscyplinarne wobec sprawcy

1. Powinno się stosować standardowe procedury stosowane wobec sprawców każdej przemy, ale warto rozszerzyć je o czasowy zakaz korzystania z komputera czy telefonu i to zarówno w szkole jak i w domu.

2. Celem sankcji powinno być zatrzymanie przemy, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, wzbudzenie w sprawcy refleksji na temat swojego zachowania, pokazanie całej społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana.

3. Podejmując decyzję o karze należy brać pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody,
- czas trwania prześladowania,
- świadomość popełnionego czynu,
- motywację sprawcy,
- rodzaj rozpowszechnionego materiału.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy

1. Wsparcie psychiczne (ofiara każdego rodzaju przemy potrzebuje zawsze wsparcia osoby dorosłej).

2. Podczas rozmowy z uczniem, który jest ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie. Powinno mu się powiedzieć, że rozumie się, w jak trudnej jest sytuacji i zapewnić go, że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać. Ważne jest stanowcze zapewnienie, że szkoła nigdy nie będzie tolerowała aktów przemy.

3. Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja dziecka i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy).

Porada dla ofiary cyberprzemocy

Dziecko- ofiara powinno otrzymać poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e-mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (oczywiście robią to rodzice).

Monitoring zaistniałej sytuacji

Bardzo ważne jest monitorowanie sytuacji ucznia w kierunku, czy nie są stosowane wobec niego żadne akty odwetu. Rodzice dziecka muszą być poinformowani o zdarzeniu i muszą dostać wsparcie i poradę za strony szkoły (wychowawca, Punkt Konsultacyjny PPP w Chmielniku).

Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie

Świadkowie powinni być objęci profesjonalną ochroną, a wszystkie działania powinny być tak prowadzone, aby zapewniały bezpieczeństwo nie tylko ofierze, ale i świadkom cyberprzemocy. Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny i poufny. Jeżeli tak nie będzie, to dziecko może bać się, że wobec niego też może wystąpić takie zdarzenie i zostanie

nazwany „donosicielem”. Dlatego podczas takiej rozmowy wychowawca klasowy powinien wzbudzić swoim zachowaniem zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa, wykazać zrozumienie i empatię. Należy powiedzieć uczniowi, że postąpił właściwie, że wymagało to od niego odwagi. Należy zapewnić go o dyskrecji i nie ujawniać jego danych osobowych (chyba, że jest to na prośbę policji). Niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka za sprawcą, ostentacyjne wzywianie go z lekcji. Niewłaściwe działania mogą spowodować, że następnym razem nie będzie osoby, która zgłosi się jako świadek wydarzenia.

Notatka służbowa

Wychowawca klasy zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa była np. w obecności innego nauczyciela lub Dyrektora Szkoły powinien on również ją podpisać. Jeżeli zabezpieczono jakieś dowody, powinny być załączone do dokumentacji.

Zawiadomienie Policji i Sądu Rodzinnego

Większość incydentów można rozwiązać w szkole. Są jednak sytuacje wymagające powiadomienia Sądu Rodzinnego. Dzieje się tak, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą, a sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania. Podobnie jest też, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, a uczeń nie wykazuje poprawy zachowania. W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa Dyrektor Szkoły zgłasza ten fakt Policji, która prowadzi dalsze działania.